

Međunarodni teološki simpozij – Maruševec – 24.-25- lipnja 2013.

PROPOVIJED: "TEOLOGIJA I KRIZA"

Mladen Jovanović

Biblijski institut u Zagrebu

Mi priželjkujemo dobre vijesti. Mi smo gladni dobrih vijesti.

Jeste li ikada poželjeli da na TV dnevniku, prva i udarna vijest, bude – dobra vijest! Znamo da će prvo biti loše vijesti.

Najčešća riječ u posljednje vrijeme - kriza.

Kriza je složeno stanje (obiteljska, gospodarska, društvena) kad sustav tako slabo radi da je potrebna odlučna akcija, iako svi elementi nastanka krize nisu poznati.

Mi tražimo svoje ime iznad crte, na upisima u srednju školu ili fakultet. Mi se nadamo da naše ime neće biti na popisu onih koji su tehnološki višak. Da naše ime neće tako skoro biti u novinama, na stranicama s osmrtnicama.

Dobra vijest za loša vremena. Zašto želim govoriti o tome?

Ne želim govoriti o lošim vremenima. Ne o krizi. Ne o patnji, boli, progonstvima. Ne o stezanju kaiševa. Ne o štrajkovima.

Mi kršćani imamo određenu zadaću. "Svjetlo svijeta i sol zemlje" ima svrhu rasvjetljavanja i poboljšavanja okusa.

Ja svakodnevno slušam o teškim vremenima, o eroziji društva, o bujanju zla. Kad čujem od nekršćana: Teško nama!, onda je to prihvatljivo, ali kad čujem to od kršćana, onda je to strašno.

Zamislite: liječnici, koji kažu: bolestan čovjek! Teško nama! Ili: vatrogasci: Požar! Jao si ga nama!

Tko su kršćani? Biblija kaže da su to oni koji nose Radosnu vijest – Evanđelje – *eu angelion* – vjesnici radosti (anđeli su nositelji vijesti), blagovjesnici.

To je zadaća kršćana. Crkva su oni koji žive po Dobra vijesti. Zato Crkva čudno izgleda u svim vremenima. Kad svi viču: Nije dobro! – kršćani govore: Imamo dobru vijest.

Kršćani idu na živce nositeljima i primateljima loših vijesti. Smatraju ih nenormalnima, onima koji nemaju dodir sa stvarnošću.

Dobra vijest je vječno Božje obećanje:

Prorok Jeremija (31) o novom savezu između Boga i čovjeka.

Pororok Izaija (53) Krist će naše boli uzeti.

Ovo su Božja obećanja. Mi teško vjerujemo u obećanja. Obećanje, ludom radovanje! Zašto? Zato što mi ne držimo obećanja.

Bračni zavjet: "Zavjetujem ti ljubav dok nas smrt ne rastavi!" A, onda nekoliko godina kasnije...

Kupujemo proizvode s godišnjom garancijom, ali kad se pokvare, onda nam kažu da to ne radi – radi nepravilne upotrebe.

Ima onih među vama koji ne vjeruju onome što ja govorim. Zašto? Zato što hoćete dokazati...

Ima onih koji bi htjeli vjerovati, ali su razočarani. U ovom svijetu ima mnogo onih koji kažu da govore u Božje ime. Predrasude su obrambeni dio naše stvarnosti.

Jeste li nekada bili na nekoj degustaciji? Neki novi sir, mesni proizvod, neka nova kava... Uzmete i kušate. Dobro. Degustatori znaju da vam trebaju dati mali zalogaj i da će vam biti osobito ukusan. Onda kupite veći, odnesete kući i ništa posebno.

Mi ne pozivamo na prijedarne degustacije. Ništa ne nudimo što nismo iskusili. Ako je netko žalostan, ja mu ne nudim recept za instant radost. Ja mu to ne mogu dati! Ako je netko bolestan, ja ga ne mogu iscijeliti! Ako imate dugove, ja vam ne mogu pomoći da ih se riješite. Ako nemate posao, ja vam ga ne mogu naći.

Budimo poštteni!

"Krist i kriza" (Christ and Crisis) Charles Habib Malik, bivši gl. tajnik UN-a

C. S. Lewis – "The Problem of Pain" /1940/

"Isključivanjem mogućnosti patnje, koja je dio prirodnog poretka i postojanje slobode izbora, isključujemo se iz života kao takvog."

"Try to exclude the possibility of suffering which the order of nature and the existence of free-wills involve, and you will find that you have excluded life itself".

Ali, ja znam nekoga tko vam može pomoći. On je tu svaki put kad se sastanu ljudi u njegovo ime. To je Bog. Isus Krist, naš Gospodin.

U Bibliji čitamo:

Iv 1:12 "A svima koji Krista primiše dade vlast da postanu djeca Božja, onima koji vjeruju u njegovo ime..."

Ako sjedimo na tračnicama (što nije dobra ideja!) i dolazi vlak, imamo tri izbora:

Ostajemo sjediti i sve je u redu dok nas vlak ne udari.

Ostajemo sjediti i mislimo: Maknut ću se na vrijeme! (HŽ daje obavijesti: Vlak je uvijek brži!)

Makneš se s tračnica i na sigurnom si!

Tri podloge na kojima kriza današnjice najbolje uspijeva:

1. **subjektivizam**: posvemašnja devalvacija (bankrot) istine. Što je istina? Koliko ima istina u svijetu? Nejasne granice između dobra i zla.

Što je dobro za tebe, ne mora biti dobro i za mene (i obratno!)

Pitanje koje ljudi postavljaju nije: Je li to dobro ili loše?, nego: Osjećam li se dobro kad činim to što činim?

Poznajem čovjeka koji je ostavio ženu i dvoje djece. Nije bio kompatibilan sa svojom ženom! Sada živi sa drugom. Njegova sestra kaže: Nikad ga nisam vidjela sretnijeg. Gdje je tu odgovornost? Gdje je privrženost?

Nitko ne čini grijeh jer se osjeća loše. Narkoman se osjeća dobro; provalnik je prepun adrenalina, kad mu uspije pljačka; ogovarači uživaju kad nekoga blate (iako to rade s dozom zabrinutosti); razmetni sin je uživao trošeći očev imetak...

Subjektivizam (dobro je ono što je meni dobro) vodi u:

- nemir (nesanica, tjeskobe, nesigurnost)
- depresija (za desetak godina mentalne bolesti će biti na prvom mjestu među svim bolestima) - dr. Pablo Martinez, Madrid, psihijatar
- prikriveni osjećaj krivnje (mnogi dolaze u crkvu zbog osjećaja krivnje)

2. **hedonizam**: uživati, još više uživati, vrhunski uživati
život bez teškoća: "Idi kćeri u školu, pa se nećeš morati mučiti."

"Nemoj sine za stolara, bolje idi za činovnika."

eutanazija (da se više ne muči),

stalna želja za promjenom (to smo već vidjeli, to smo već iskusili, to smo već jeli... egzotično voće, neobična jela, putovanja u nepoznato)

3. **Novi oblici duhovnosti** (svodi se na niskokaloričnu religiju)

što manje napora (religija koja malo zahtijeva)

daje mi osjećaj ugone (škakljati uši)

nema velikih odgovornosti

nije čak ni potreban Bog (možeš biti duhovan bez Boga)

To je moguće postići apaurinom. Za to nije potreban Krist?

New Age, istočnjačka vjerovanja, Saji Baba, Reiki, Transcedentalna meditacija...

Kako se suprotstaviti ovim neprijateljima? Crkvom!

Mt 16:18 - Crkvu ne može uništiti Pakao. Crkva je uvijek pobjednička.

Biblijska upozorenja:

Neznanje "...kijima je bog ovoga svijeta posve oslijepio nevjerničku pamet..." (2 Kor 4:4)

Materijalizam "...Ne možete služiti Bogu i bogatstvu!" (Lk 16:13)

Idolopoklonstvo "...Ne možete biti dionici stola Gospodnjega i stola vražjega." (1 Kor 10:21)

Okultizam "... naša borba (je)...protiv zlih duhova..." (Ef 6:12)

2 Kor 3:14 "Bogu ugodan miris..."

Kako kad nastupi kriza?

Nadaj se najboljem, pripremi se za najgore.

Prvo dobro razmisli, a onda djeluj.

Djeluj bez okolišanja.

Traži pomoć

Ne usredotočuj se na sitnice.

Kako god bilo teško, budi pošten.

Kriza može postati prilika:

Izađi iz stanja srdžbe što prije (Ef 4:26)

Vjeruj da sve što Bog čini u tvom životu, za tvoje je dobro (Rim 8:28)

Znaj da su Božji putovi drukčiji od tvojih (Iz 55:8-9)

Sjeti se nekih prošlih kriza iz svog iskustva i dobrog ishoda. (Rim 8:29)